

[Carlsen-Skiødt.]

skeligt at komme bort fra det, om det ikke har svaret til sin Hensigt, om det ikke har evnet at opfylde de rimelige Krav, der kan stilles til et saadant Tilsyn. I anden Række — og det skal jeg komme ind paa til sidst — kommer saa hele den økonomiske Betragtning med Hensyn til dette Tilsyn.

Det Tilsyn, vi i Øjeblikket har ved vor Folkeskole, bestaar jo af Sognepræsten, eller i Købstæderne Sognepræsterne, som fødte Medlemmer, og saa et Forældreraad — det kan man godt kalde det — flere eller færre, valgt af Kommunalbestyrelsen, som er med i Skolekommissionen. I Købstæderne kan disse Medlemmer udgøre et ret betydeligt Antal. Jeg tænker saaledes paa min egen By, paa Odense. Jeg har den Ære at være Formand for Odense Byraads Skoleudvalg og Medlem af Skolekommissionen, har altsaa — det synes jeg, jeg har Lov at sige — personligt et ret indgaaende Kendskab til Skoleforhold i Købstæderne; og da jeg i en lang Aarrække har siddet som Sogneraadsformand og Medlem af Skolekommissionen for en Landsbyskole, maa jeg maaske ogsaa siges at have Kendskab til Skoleforholdene paa Landet.

Skolekommissionen i Odense bestaar af 5 Sognepræster og 10 andre, læge Medlemmer. Dette, synes jeg, er et stærkt Udtryk for, at det Tilsyn, vi har, ikke i snævraste Forstand er, som det benævnes, et gejstligt Tilsyn. I det Landsogn, hvor jeg var Sogneraadsformand, bestod Tilsynet af Sognepræsten og 4 Medlemmer, valgt af Sogneraadet. Og nu er det, jeg kommer til det, som for mig er det afgørende, det store Hovedspørgsmaal, om det Tilsyn, vi har i Øjeblikket, da ikke duer, om det er ønskeligt at faa det afløst.

Nu ved jeg godt, at den højtærede Undervisningsminister oplyste, hvad der ogsaa er os alle bekendt, at der i 1912 af den daværende Regering med Undervisningsminister Appel som Fører er fremsat et Forslag, som ogsaa blev vedtaget her i Folketinget, hvorefter Præsterne skal holdes ude. Den højtærede Undervisningsminister fremførte det som et Forsvar for det Forslag, som nu er stillet, og som er til Behandling, og i og for sig kan man maaske nok tage det som et Forsvar.

Men jeg vil dog sige, at hvis man vil føre det nuværende Venstre paa Linie med den Gruppe af Venstre, som i 1912 fremførte Forslaget, gør man det nuværende Venstre Uret, for det er nu gaaet bort fra

det, som var dets Standpunkt i 1912, sandsynligvis enten ud fra den meget rigtige Betragtning, at det var et Forslag, der ikke var godt, eller ogsaa ud fra den Betragtning, at man efter nøjere Overvejelse var bedst tjent med alligevel at beholde Præsterne i Skolekommissionen.

Forholdet er i alt Fald, at efter Udtalelser i disse Dage ønsker Venstre ikke at lade Præsten gaa ud som født Medlem af Skolekommissionen. Derfor gør den Stilling, som Fortidens Venstremænd har haft, ikke saa stærkt Indtryk paa mig, navnlig ikke, naar man anfører Folk, der er døde; de levende kan bruge Munden, men de døde er tavse.

Det er muligt, at nogle af de døde, Klaus Berntsen eller hvem der blev nævnt, hvis de havde været med i Dag, havde haft en anden Mening. Det kan man aldrig vide; Tiderne veksler, og Folk skifter ofte Mening, og det er rigtigt; ingen er saa taabelig, at han vil blive staaende paa et Standpunkt, som Tiden viser sig at være løbet fra. Jeg vilde kalde et Menneske for en Taabe, hvis han vilde blive staaende paa et Oldtidsstandpunkt, selv om Tiderne udvikler sig og forandrer sig.

Altsaa, Spørgsmaalet er: er Tilsynet, som udøves af Præsten og Forældrene, som vi har i Øjeblikket, godt eller ikke godt? Her vil jeg straks melde mig som en, der vil sige, at jeg synes, at det er godt. Den udmærkede Maade, vor Skole og Undervisning er vokset op paa, det høje Undervisningsstandpunkt, vi har her i Danmark, alt dette er jo kommet frem netop under dette Tilsyn, og jeg maa have Lov til i denne Forbindelse at udtale min Glæde over, at jeg aldrig hverken i Tale i dette høje Ting eller i Blade har set noget som helst om, at dette Tilsyn ikke har magtet Opgaven. Man har sagt andet om det, man har talt om et fagligt Tilsyn — det skal jeg senere komme tilbage til —, men man har ikke kunnet sige, at Tilsynet i sin Helhed ikke har kunnet magte Opgaven; der kan have været Undtagelser, det vil der altid være, det vil der ogsaa blive under den nye Ordning, men som Helhed har det magtet sin Opgave.

I §§ 4—5 er der stillet Forslag om, at det nuværende Tilsyn skal afløses af et Dobbelttilsyn, et Forældreråd og et Skolenævn. Nu ved alle vi, som har arbejdet med disse Ting gennem mange Aar, jeg for mit Vedkommende gennem snart 25 Aar, at det ikke er store Opgaver, der til Hverdag foreligger for Skolekommissionen, og Opgaverne vil blive endnu mindre, naar der skal ske en Deling, og der vil i hvert Fald meget